

Sygn. akt XV C 665/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Gdańsku XV Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Misiurna

Protokolant: st. sekr. sąd Anna Kowalczyk - Diaków

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2013r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa M. B., A. B., E. P., A. P., L. K. i P. K.

przeciwko (...)Spółdzielni (...)w G.

o stwierdzenie nieważności uchwały ewentualnie uchylenie uchwały

I. Oddala powództwo.

II. Przyznaje kuratorowi K. P. wynagrodzenie za ogół czynności w sprawie w wysokości 90 (dziewięćdziesiąt) złotych, które tymczasowo wypłaca ze Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Gdańsku

III. Nakazuje ściągnąć od powodów M. B., A. B., E. P., A. P., L. K. i P. K. solidarnie na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Gdańsku kwotę 90 (dziewięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów sądowych.

UZASADNIENIE

Powodowie: M. B., A. B., E. P. i A. P., L. K. i P. K. w dniu 11 sierpnia 2011r. wnieśli pozew przeciwko (...)Spółdzielni (...)w G. żądając stwierdzenia nieważności uchwały nr (...)Walnego Zgromadzenia (...) Spółdzielni(...)w G. z dnia 30 czerwca 2011 r. w sprawie „uchwalenia zmian Statutu (...) Spółdzielni (...)w G.” z uwagi na sprzeczność z ustawą, a mianowicie:

a) § 12 ust. 7 statutu z art. 16 § 1 ustawy prawo spółdzielcze oraz art. 89 k.c. jak i również wewnętrzną sprzeczność tego zapisu z § 13 ust. 1 oraz § 13 ust. 5 statutu,

b) zapisu § 14 ust. 1 lit i) statutu z art. 8¹ ust. 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych,

c) § 14 ust. 4 statutu z art. 8¹ ust. 1 – 3 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych,

d) § 20 ust. 1 oraz § 42 ust. 1 lit a), d) statutu z art. 49 § 5 ustawy prawo spółdzielcze,

e) § 25 ust. 1 statutu z art. 24 § 6 pkt 2 oraz art. 32 § 3 ustawy prawo spółdzielcze,

f) § 31 ust. 1 statutu z art. 8³ ust. 6 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych,

g) § 31 ust. 7 statutu z art. 8³ ust. 13 o spółdzielniach mieszkaniowych,

h) § 44 ust. 1 statutu z art. 54 § 1 ustawy prawo spółdzielcze

i) § 44 ust. 3 statutu z art. 54 § 3 ustawy prawo spółdzielcze,

j) § 46 ust. 2 statutu z art. 45 § 1 ustawy prawo spółdzielcze,

k) § 78 statutu z ustawą o spółdzielniach mieszkaniowych

z ostrożności procesowej powodowie w przypadku uznania braku możliwości stwierdzenia nieważności całości zaskarżonego aktu prawa wewnątrzspółdzielczego wnieśli o uchylenie uchwały zarzucając jej sprzeczność z dobrymi obyczajami oraz pokrzywdzenie członków spółdzielni poprzez:

#.

- naruszenie art. 8³ ust. 6 u.s.m. tj. niezgodne z prawem zawiadomienie członków spółdzielni o terminie Walnego Zgromadzenia, a nadto niewyłożenie w siedzibie pozwanej treści zmian Statutu przed planowanym terminem obrad, a przez to uniemożliwienie członkom (...) zapoznania się z propozycją zmian w Statucie pozwanej,
- niewyszczególnienie zmian, jakie zostają wprowadzone w Statucie (...) Spółdzielni (...)w G., a przez to uniemożliwienie członkom dokonania szczegółowej analizy rzeczonych zmian i wyczerpującego odniesienia się do przedmiotowych zmian.

W uzasadnieniu podano, że zapis § 12 ust. 7 statutu wprowadza normę prawną w myśl której przyjęcie w poczet członków spółdzielni następuje pod warunkiem zawieszającym i oczywistym jest, iż sprzeciwia się to właściwości czynności prawnej polegającej na przyjęciu danej osoby w poczet członków. W odniesieniu do zapisu § 14 ust. 1 lit. i) statutu nie zawiera w swojej treści stwierdzenia, iż członkowi Spółdzielni przysługuje prawo przeglądania o otrzymywania odpisów faktur i umów zawieranych przez Spółdzielnię z osobami trzecimi. Zapis § 14 ust. 4 statutu określający, iż Spółdzielnia może odmówić członkowi wglądu do umów z osobami trzecimi w wymienionych w tej normie prawnej przypadkach jest sprzeczny z art. 8¹ ust. 1 – 3 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, ponieważ stanowi *lex specialis* w stosunku do art. 18 § 2 pkt 3) ustawy prawo spółdzielcze. Powodowie wskazali, że oczywiście sprzeczne z przepisami ustawy prawo spółdzielcze są zapisy zawarte w § 20 ust 1 oraz § 42 ust. 1, lit. a), d) statutu ponieważ przewidują zmianę Statutu pozwanej w ten sposób, iż dotychczasowy dwuosobowy zarząd zostanie zastąpiony zarządem jednoosobowym. Nadto § 25 ust 1 statutu przewiduje obowiązek wyczerpania przez członka drogi wewnątrzspółdzielczej w sprawach o wykluczenie lub wykreślenie członka, przed możliwością skorzystania przez członka z drogi sądowej. § 31 ust. 1 statutu zakłada, iż o czasie, miejscu i porządku obrad Walnego Zgromadzenia można zawiadomić członków Spółdzielni również poprzez ogłoszenia umieszczone na tablicy ogłoszeń w budynkach i siedzibie spółdzielni. W dalszej części podano, iż § 31 ust. 7 statutu jest wadliwy z uwagi na nieuwzględnienie w nim kwestii dotyczącej poprawek do treści projektów uchwał zgłaszanych przez członków spółdzielni. Z kolei § 44 ust. 1 przewiduje, że oświadczenia woli za Spółdzielnię składa Prezes Zarządu lub pełnomocnik. Zdaniem powodów za nieważny uznać również należy, § 44 ust 3 statutu, ponieważ zakłada iż oświadczenia kierowane do Spółdzielni mają skutek prawny, jeżeli złożą się je w lokalu spółdzielni albo pisemnie „jednemu z Prezesowi Zarządu”. Zapis § 46 ust. 2 statutu zakłada, iż Rada Nadzorcza może wyznaczyć jednego członka ze swojego grona do czasowego pełnienia funkcji Prezesa Zarządu, natomiast Rada Nadzorcza składać ma się dokładnie z 3 członków i została ona udzielona na minimalnym poziomie liczebności, jaki przewidują przepisy prawa. Realizacja prawa o którym mowa w tym zapisie skutkować będzie brakiem możliwości wykonywania przez Radę Nadzorczą nałożonych na nią obowiązków nałożonych przez przepisy prawa i postanowienie Statutu pozwanej. § 78 statutu jest sprzeczny w zakresie w jakim przewiduje możliwość ustanowienia przez Spółdzielnię spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu. W ocenie powodów, propozycja statutu pozwanej w kształcie w jakim został on uchwalony w dniu 30 czerwca 2011 r. zawiera bardzo dużą liczbę postanowień, które całkowicie dyskwalifikują ją w świetle bezwzględnie obowiązujących przepisów. Nadto właściwym w przedmiotowej sprawie sposobem wprowadzania zmian do Statutu pozwanej byłoby szczegółowe wymienienie tych zmian, określenie, które zmiany dotyczą którego z zapisów aktualnie obowiązującego Statutu, a

następnie przedstawienie tekstu ujednoliconego. Wskazano, że treść proponowanych zmian nie była wyłożona w siedzibie pozwanej przed planowanym terminem Walnego Zgromadzenia.

(...) Spółdzielnia (...)w G. w upadłości likwidacyjnej działając poprzez ustanowionego w przedmiotowej sprawie kuratora dla upadłego nie posiadające go żadnych organów (k. 148 i nast.) wniosła o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu wskazano, w związku z ogłoszeniem upadłości pozwanej z opcją likwidacyjną, przedmiotowe postępowanie nie ma wpływu na toczące się postępowanie upadłościowe, gdyż syndyk jest zobowiązany stosować w toku postępowania upadłościowego przepisy prawa upadłościowego i naprawczego oraz przepisy działu XIII ustawy prawo spółdzielcze. Zgodnie z prawem z dniem ogłoszenia upadłości władze upadłej spółdzielni tracą moc zarządczą nad majątkiem wchodzącym w skład masy upadłości. Nadto z postanowień Sądu Rejonowego Gdańsk – Północ w Gdańsku wynika, że pozwana nie posiadała władz mogących ją reprezentować co skutkowało powołaniem kuratora w osobie G. M. w postępowaniu o ogłoszenie upadłości . W ocenie pozwanej zarzuty do podjętej uchwały nie mają wpływu na tok postępowania upadłościowego i tak:

- § 12 ust. 7 – władze spółdzielni jak i syndyk w toku postępowania nie mogą przyjmować skutecznie członków spółdzielni,
- § 14 ust. 1 lit I nie jest sprzeczne z ustawą o spółdzielniach mieszkaniowych,
- § 14 ust. 4- pozwany nie zajął stanowiska interpretacja do uznania sądu ,
- § 20 ust. 1 oraz § 42 ust 1 lit. a), d) nie stanowi sprzeczności z art. 49 ust. 5 prawa spółdzielczego,
- § 25 ust. 1 statutu pozwany nie zajął stanowiska decyzja do uznania sądu ,
- § 31 ust. 1 - pozwany nie zajął stanowiska decyzja do uznania sądu ,
- § 31 ust 7 nie stanowi sprzeczności z art. 8³ ust 13 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych,
- § 44 ust. 1 pozwany nie zajął stanowiska,
- § 44 ust. 3 należy jedynie wykreślić słowo „jednemu”,
- § 46 ust. 2 statutu – brak sprzeczności z art. 56 prawa spółdzielczego,
- § 78 statutu – pozwany zgadza się ze stanowiskiem strony powodowej, iż został on sformułowany w sposób niestaranny i niejasny.

W dalszej części wskazano, że obowiązkiem syndyka po ukończeniu postępowania jest wykreślenie spółdzielni z KRS i w toku postępowania upadłościowego syndyk nie ma obowiązku opierać się na zapisach statutu.

W piśmie procesowym z dnia 12 listopada 2013r. (k. 366-367) pozwany reprezentowany przez kuratora wniósł o oddalenie powództwa w całości względnie o jego zawieszenie do chwili zakończenia postępowania upadłościowego z opcją likwidacyjną a następnie umorzenie niniejszego postępowania jako bezprzedmiotowego. Kurator zarzucił powodowi, że nie złożyli już w pozwie wystarczających wniosków dowodowych na poparcie twierdzeń o nieważności całej uchwały z powodu wadliwego jej przygotowania oraz wadliwego zwołania Walnego Zgromadzenia Członków pozwanej w dniu 30 czerwca 2011r. Powodowie w trakcie procesu złożyli dokumenty , z których wynika ,że nie kwestionowali sposobu przygotowania i zwołania Walnego Zgromadzenia Członków na dzień 30 czerwca 2011r. a jedynie żądali uzupełnienia porządku obrad. Obecnie powodowie są w sporze z syndykiem masy upadłości pozwanej w sprawach majątkowych a odmowa przekazania im dokumentacji finansowej Spółdzielni przez syndyka powinna być rozstrzygnięta przez sędziego komisarza

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powodowie: M. B., A. B., A. P. i P. K. są członkami (...)Spółdzielni (...)w G., zaś powódka E. P. i powódka L. K. nie są członkami Spółdzielni.

Okoliczność bezsporna nadto potwierdzona dowodem: zeznania powoda A. B. k. 189–191, zeznania powoda A. P. k. 191–193,

Zgodnie z pismem z 12 czerwca 2011 r. członkowie pozwanej spółdzielni wnieśli o przeprowadzenie Walnego Zgromadzenia z następującym porządkiem obrad, gdzie w pkt 8 zawarto zapis następującej treści „przedstawienie projektu zmian Statutu, regulaminów i podjęcie uchwały w tym zakresie.

Przed obradami Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni wyznaczonymi na dzień 30 czerwca 2011 r. w siedzibie Spółdzielni zostały wyłożony do wglądu materiały na Walne Zgromadzenie oraz porządek posiedzenia.

Dowód: załącznik do pisma syndyka z dnia 05.11.2013 r. w postaci segregatora zawierającego plik dokumentów , w tym projekt statutu , zawiadomienie k. 345,

Podczas obrad Walnego Zgromadzenia (...) Spółdzielni (...)w G. w dniu 30 czerwca 2013 r. podjęto uchwałę nr (...) zatwierdzającą zmiany w treści Statutu (...)Spółdzielni(...) w G. zgodnie z załączonym projektem Statutu według załącznika nr (...) Za podjęciem uchwały głosowało 36 członków, sprzeciw wyraziło 3 a 4 wstrzymało się od głosu.

Dowód: uchwała nr (...)k. 11, protokół Komisji Skrutacyjnej z głosowania nad podjęciem uchwał z 30.06.2011 r. w postaci segregatora

Zgodnie z § 12 ust 7 zmienionego statutu „skuteczność przyjęcia w poczet członków uzależniona jest od wniesienia wpisowego i zadeklarowanych udziałów w terminie przewidzianym niniejszym Statutem”.

§ 14 ust. 1 lit. i) i j) stanowi: „Członkowi Spółdzielni przysługuje: (...) prawo do przeglądania oraz otrzymania odpisów lub kopii uchwał organów Spółdzielni, protokołów lustracji, rocznych sprawozdań finansowych. Koszty sporządzenia odpisów lub kopii tych dokumentów ponosi członek, który wnioskuje o ich wydanie,” „zaskarżania uchwał w trybie wewnątrz spółdzielczym, z wyjątkiem spraw indywidualnych członków Spółdzielni”,

ust. 2 otrzymał brzmienie: „uprawnienie przewidziane w ust. 1 pkt (i) obejmują wnioski członków uzasadniające działanie w interesie Spółdzielni, a nie działanie na jej szkodę lub szkodę jej kontrahentów. Uprawnienia nie obejmują również treści protokołów obrad organów Spółdzielni, których ujawnienie stanowiłoby naruszenie przepisów o ochronie danych osobowych albo tajemnice handlową” a ust. 4 „spółdzielnia może odmówić członkowi wglądu do umów zawieranych z osobami trzecimi, jeżeli naruszałoby to prawa tych osób lub jeżeli istnieje uzasadniona obawa, że członek wykorzysta pozyskane informacje w celach sprzecznych z interesem Spółdzielni i przez to wyrządzi Spółdzielni znaczną szkodę. Odmowa powinna być wyrażona na piśmie. Członek, któremu odmówiono wglądu do umów zawieranych przez Spółdzielnię z osobami trzecimi, może złożyć wniosek do sądu rejestrowego o zobowiązanie spółdzielni do udostępnienia tych umów. Wniosek należy złożyć w terminie siedmiu dni od daty doręczenia członkowi pisemnej odmowy.”.

§ 20 ust. 1 „wykluczenia lub wykreślenia dokuje Rada Nadzorcza na wniosek Zarządu, po uprzednim wysłuchaniu wyjaśnień zainteresowanego.”.

§ 24 ust. 2 „w razie zaskarżenia przez członka uchwały w postępowaniu wewnątrz spółdzielczym i sądowym, postępowanie wewnątrz spółdzielcze ulega umorzeniu.”.

§ 25 ust. 1 „w sprawach o wykluczenie lub wykreślenie członka z rejestru członka z rejestru członków spółdzielni członek może dochodzić na drodze sądowej swych praw po wyczerpaniu postępowania wewnątrz spółdzielczego przewidzianego w § 22 lub po bezskutecznym upływie terminów ustalonych w Statucie do podjęcia uchwały przez organ odwoławczy.”.

§ 31 ust 1 „o czasie, miejscu i porządku obrad Walnego Zgromadzenia zawiadamia się wszystkich członków Spółdzielni na piśmie na 21 dni przed terminem poprzez ogłoszenia umieszczone na tablicach ogłoszeń w budynkach i siedzibie Spółdzielni lub listem poleconym w odniesieniu do członków nie zamieszkałych w nieruchomościach zarządzanych przez Spółdzielnię.”

Ust. 7 „członek ma prawo zgłaszania poprawek do projektów uchwał nie później niż na 3 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia. Zarząd obowiązany jest do przygotowania pod względem formalnym i przedłożenia pod głosowanie na walnym Zgromadzeniu projektów uchwał zgłoszonych przez członków Spółdzielni w trybie ust. 6 niniejszego paragrafu.”

Rada Nadzorcza składa się z trzech członków wybranych w głosowaniu tajnym spośród członków Spółdzielni (§ 35 ust. 2 zdanie pierwsze).

§ 37 ust. 1 lit. a) oraz ust. 2 lit. a) stanowią: „do zakresu działania Rady Nadzorczej należy uchwalanie planów gospodarczych i programów działalności społecznej i kulturalne. Nadzór i kontrola działalności Spółdzielni poprzez: badanie okresowych sprawozdań finansowych.”

„oświadczenia woli za Spółdzielnię składa Prezes Zarządu lub osoba przez Prezesa Zarządu do tego upoważniona (pełnomocnik).” (§ 44 ust. 1), „oświadczenia kierowane do Spółdzielni, a złożone w jej lokalu albo pisemnie jednemu z Prezesowi Zarządu, mają skutek prawny względem Spółdzielni.” (§ 44 ust. 3),

W razie konieczności Rada Nadzorcza może wyznaczyć jednego członka a spośród siebie do czasowego pełnienia funkcji Prezesa Zarządu (§ 46 ust. 2)

§ 78 ust. 1 „odzyskany przez Spółdzielnię lokal mieszkalny wolny w sensie prawnym może być przez Spółdzielnię zadysponowany na rzecz członka Spółdzielni odrębnej własności lub też własnościowego prawa do lokalu. Po wyczerpaniu ofert przedkładanych członkom, spółdzielnia może lokal, o którym mowa w ust. 1 sprzedać. Tryb sprzedaży odzyskanego określa regulamin uchwalony przez Radę Nadzorczą.”

Dowód: załącznik nr (...) do uchwały nr (...)k. 12–38,

Postanowieniem z dnia 14 października 2011 r. Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku w sprawie o sygn. akt(...)ogłosił upadłość (...) Spółdzielni (...)w G. obejmującą likwidację majątku upadłego. Jako syndyka masy upadłości wyznaczono J. D..

Zaś postanowieniem z dnia 19 października 2011 r. ustanowiono dla upadłego (...)Spółdzielni (...)w G. kuratora w osobie G. M..

Dowód: postanowienie z 14.10.2011 r. k. 62–63, postanowienie z 19.10.2011 r. k. 118,

Postanowieniem z dnia 11 sierpnia 2011 r. w sprawie o sygn. akt GD VII Ns Rej KRS (...) zarejestrowano statut przyjęty uchwałą nr(...)z dnia 30 czerwca 2011 r. Postanowienie uprawomocniło się w dniu 25 sierpnia 2011 r.

Dowód: pismo z 28.02.2011 r. k. 206,

Syndyk masy upadłości J. D. w bardzo ograniczonym zakresie korzysta z zapisów zmienionego w dniu 30 czerwca 2011 r. statutu opierając się jedynie do kwestii wypowiedzenia opłat eksploatacyjnych.

W piśmie z 1 lipca 2013 r. kierowanym do A. P. syndyk powołując się na art. 18 § 3 Prawa spółdzielczego odmówił wglądu do umów zawieranych przez Spółdzielnię z osobami trzecimi.

Dowód: pismo z 01.07.2013 r. k. 342, zeznania świadka J. D. k. 326–327 (Czas:00:04:20, Czas:00:19:10),

Stan faktyczny istotny dla rozstrzygnięcia sprawy Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych w sprawie dokumentów, zeznań świadka J. D. i przesłuchania stron A. B. i A. P..

Sąd dał wiarę zgromadzonym w sprawie dokumentom, których autentyczność nie była kwestionowana przez strony. Sąd nie znalazł także podstaw do kwestionowania ich wiarygodności. Sąd uwzględnił jedynie te dokumenty, które zostały uwidocznione w stanie faktycznym sprawy. Pozostałe dokumenty prywatne przedstawiane przez strony okazały się nieprzydatne dla rozstrzygnięcia istoty sprawy.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka J. D., które były logiczne, spójne i znajdowały odzwierciedlenie w zgromadzonych w sprawie dokumentach.

Sąd nie poczynił ustaleń na podstawie zeznań świadka G. M. uznając je za zbędne dla rozstrzygnięcia sprawy. Świadek nie posiadał wiedzy w zakresie procedury zwołania Walnego Zgromadzenia w dniu 30 czerwca 2011 r. oraz zapoznania się z całością dokumentacji dotyczącej tego zgromadzenia.

Sąd z ostrożnością podszedł do zeznań strony powodowej mając na uwadze, iż jest ona zainteresowana korzystnym wynikiem niniejszej sprawy. Sąd nie dał wiary zeznaniom strony powodowej odnośnie braku sporządzenia i wystawienia projektu zmian statutu Spółdzielni stanowiącej załącznik nr (...) do uchwały nr(...)z uwagi na okoliczność, iż rzeczony projekt znajduje się w segregatorze załączonym do pisma z 5 listopada 2013 r. przesłanego przez syndyka. Sąd natomiast dał wiarę zeznaniom strony powodowej w zakresie członkostwa w pozwanej Spółdzielni oraz jego braku w stosunku do powodów E. P. i L. K.

Istota niniejszej sprawy sprowadzała się bowiem do ustalenia czy ważne są zmienione zapisy statutu wskazane szczegółowo w złożonym pozwie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa – ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych i prawa spółdzielczego.

Powodowie domagali się ustalenie nieważności uchwały Nr (...)podjętej podczas obrad Walnego Zgromadzenia w dniu 30 czerwca 2011 r., mocą której dokonano zmian w uprzednio obowiązującym Statucie pozwanej Spółdzielni.

Zgodnie z przepisem art. 42 § 2 ustawy prawo spółdzielcze uchwała walnego zgromadzenia spółdzielni sprzeczna z ustawą jest nieważna. Zgodnie zaś z przepisem § 9 art. 42 tej ustawy orzeczenie sądu ustalające nieistnienie albo nieważność uchwały walnego zgromadzenia bądź uchylające uchwałę ma moc prawną względem wszystkich członków spółdzielni oraz wszystkich jej organów.

Ponieważ jednak skutek stwierdzenia nieważności uchwały w postaci jej wyeliminowania z obrotu prawnego ex tunc, czyli od daty jej podjęcia, jest dalej idący niż skutek uchylenia uchwały, co następuje dopiero od dnia uprawomocnienia się wyroku czyli ex nunc – Sąd w pierwszej kolejności rozważał kwestię ważności zaskarżonej uchwały.

Zgodnie z przepisem art. 1 ust. 7 Ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych, w zakresie nieuregulowanym w tej ustawie, do spółdzielni mieszkaniowych stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze. Ustawa o spółdzielniach mieszkaniowych nie zawiera własnej regulacji w zakresie stwierdzenia nieważności i uchylenia uchwały walnego zgromadzenia. W tym przedmiocie zastosowanie będą miały przepisy art. 42 ustawy Prawo spółdzielcze. Zgodnie z przepisem art. 42 § 2 ustawy Prawo Spółdzielcze w brzmieniu obowiązującym od dnia 22 lipca 2005 r. uchwała sprzeczna z ustawą jest nieważna. Zgodnie zaś z przepisem art. 42 § 4 tej ustawy każdy członek spółdzielni lub zarząd może wytoczyć powództwo o uchylenie uchwały. Przepis § 3 art. 42 ustawy stanowi zaś, że uchwała sprzeczna z postanowieniami statutu bądź dobrymi obyczajami lub godząca w interesy spółdzielni albo mająca na celu pokrzywdzenie jej członka może być zaskarżona do sądu. Termin do wniesienia takiego powództwa, zgodnie z przepisem art. 42 § 6 ustawy, wynosi sześć tygodni od dnia odbycia walnego zgromadzenia.

Orzecznictwo sądowe ukształtowane po wejściu w życie przepisu § 2 art. 42 ustawy w aktualnym brzmieniu rozróżnia podstawy powództwa o uchylenie uchwały i o stwierdzenie jej nieważności. W uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 7 stycznia 2009 r. (IACa681/08, Lex677988) wyrażono pogląd, że z tym

dniem zmiany w § 2 i 3 art. 42 ustawy polegały przede wszystkim na wprowadzeniu rozwiązania rozdzielającego sądową kontrolę uchwał sprzecznych z prawem oraz uchwał sprzecznych ze statutem lub dobrymi obyczajami albo godzących w interesy spółdzielni. Na gruncie obecnego stanu prawnego powództwo o uchylenie uchwały może zostać wniesione tylko w drugiej ze wskazanych sytuacji. Nie ma ono zastosowania do uchwał sprzecznych z prawem. W takim wypadku zastosowanie ma art. 189 kpc i przewidziane tym przepisem powództwo o ustalenie nieważności uchwały. Konsekwencją wprowadzenia omawianych zmian jest konieczność rozróżniania wypadków sprzeczności uchwał z prawem oraz pozostałych rodzajów jej wadliwości określonej w § 3 art. 42 ustawy, ponieważ jest to niezbędne do odróżnienia zakresu zastosowania powództwa o ustalenie nieważności uchwały oraz powództwa o jej uchylenie. Tego rodzaju ocena nie powinna rodzić wątpliwości, gdy chodzi o wypadki sprzeczności uchwały z dobrymi obyczajami oraz jej godzenia w interesy spółdzielni. W takim wypadku ważna uchwała podlega uchyleniu z powodu jej niezasadności. Więcej trudności może natomiast rodzić ocena rodzaju powództwa, jakie powinno zostać wniesione w wypadku sprzeczności uchwały z postanowieniami statutu. Wśród regulacji statutowej znajdują się bowiem takie postanowienia, które są jednocześnie przedmiotem regulacji prawnej, przede wszystkim wśród przepisów prawa spółdzielczego. W takim wypadku zachodzi kumulacja podstaw obu rodzajów powództw, która polega na jednoczesnej sprzeczności uchwały z prawem i statutem. Konflikt powództw jest jednak pozorny i nie jest trudny do rozwiązania. Nie może bowiem ulegać kwestii, że dalej idącą wadą jest sprzeczność uchwały z prawem, a więc jej nieważność. Na gruncie wskazanych zmian w art. 42 prawa spółdzielczego należy przyjąć, że powództwo o uchylenie uchwały, przewidziane w § 3 tego przepisu, ma zastosowanie do tych wypadków sprzeczności uchwały z postanowieniami statutu, które nie są jednocześnie sprzecznością uchwały z przepisami prawa. Jeżeli natomiast taka zbieżność zachodzi, zastosowanie ma powództwo o ustalenie nieważności uchwały. Podstawą jego wniesienia nie jest wówczas art. 42 prawa spółdzielczego, lecz art. 189 kpc. Podniesione argumenty upoważniają do wskazania, że nieważność uchwały może występować także w sytuacji, gdy naruszone zostały postanowienia statutu spółdzielni. Zwracał na to uwagę Sąd Najwyższy w przywołanym przez Sąd Apelacyjny wyroku z 2 sierpnia 2007 r. VCSK163/07 stwierdzając, że jeśli chodzi o czynność, jaką jest podejmowanie uchwał przez określony organ spółdzielni, konsekwencją niedochowania wymagań statutowych jest zwykle nieważność takiej uchwały. Taki rodzaj naruszenia postanowień statutu uzasadnia wystąpienie z powództwem o ustalenie nieważności uchwały, nie zaś o jej uchylenie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego w Warszawie, którą Sąd Okręgowy orzekający w tej sprawie podziela, na gruncie aktualnego stanu prawnego powództwo o uchylenie uchwały organu spółdzielni z § 3 art. 42 prawa spółdzielczego ma więc zastosowanie do uchwał niezasadnych, zaś powództwo z art. 189 kpc odnosi się do uchwał nieważnych, a także nieistniejących.

W dalszych rozważaniach Sąd Apelacyjny w Warszawie wyraził pogląd, że zasady zwoływania posiedzeń organu spółdzielni, jak również formalne reguły obowiązujące przy podejmowaniu uchwał przepisy ustawy Prawo spółdzielcze podnoszą do regulacji rangi ustawowej, a w konsekwencji wprowadza sankcję nieważności uchwał podjętych z naruszeniem tych reguł. Tego rodzaju konsekwencji nie będzie w wypadku tych postanowień statutu czy regulaminu, które zawierają uregulowanie mające wpływ na treść uchwał, a nie na warunki i sposób ich podejmowania. Dlatego w tezie wyroku z dnia 7 stycznia 2009 r. wyrażono pogląd, że naruszenie postanowień statutu albo regulaminu mające wpływ na treść uchwały może stanowić podstawę wytoczenia powództwa o uchylenie uchwały na podstawie ust. 3 art. 42 prawa spółdzielczego, a nie powództwa o ustalenie nieważności uchwały. Jeżeli jednak równolegle zachodzi naruszenie zasad zwoływania posiedzeń, formalnych reguł obowiązujących przy podejmowaniu uchwały lub sprzeczność uchwały z przepisami prawa należy dochodzić ustalenia nieważności podjętej uchwały (art. 189 kpc).

Podobnie w tezie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2007 r. (ICSK335/06, Lex507984) wyrażono pogląd, że podstawą żądania uchylenia uchwały walnego zgromadzenia (zebrania przedstawicieli) spółdzielni mogą być zarówno zarzuty merytoryczne, jak i formalne, te ostatnie jednak o tyle, o ile wadliwość miała lub mogła mieć wpływ na treść uchwały.

Interes prawny w rozumieniu przepisu art. 189 k.p.c. jest przesłanką materialnoprawną powództwa i istnieje zasadniczo wówczas, gdy istnieje niepewność prawa lub stosunku prawnego z przyczyn faktycznych i prawnych (na przykład kwestionowania istnienia prawa czy jego naruszenia).

W związku z powyższym z powództwem o stwierdzenie nieważności uchwały lub ewentualnego uchylenia uchwały mogą wystąpić członkowie spółdzielni. W przedmiotowej sprawie bezspornym jest, że powódka E. P. i powódka L. K. nie są członkami Spółdzielni. Wobec tego nie posiadają legitymacji czynnej do wytoczenia przedmiotowego powództwa i w konsekwencji Sąd w stosunku do tych powódek powództwo oddalił.

Przechodząc do rozważań w stosunku do pozostałych powód, Sąd uznał, iż nie posiadają oni interesu prawnego do wytoczenia tak skonstruowanego powództwa. Przekonanie to bierze się z bezspornie ustalonych w postępowaniu okoliczności dotyczących ogłoszenia upadłości pozwanej obejmującej likwidację majątku postanowieniem z dnia 14 października 2011 r. przez Sąd Rejonowy Gdańsk–Północ w Gdańsku oraz braku organów pozwanej Spółdzielni – zarówno zarządu jak i rady nadzorczej, co skutkowało również koniecznością ustanowienia kuratora postępowaniu upadłościowym i w przedmiotowej sprawie.

Jednakże Sąd przeanalizował zarzuty zgłoszone w pozwie i w kilku zapisach statutu stwierdził, iż są one sprzeczne z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa. Natomiast część zapisów została bezpośrednio inkorporowana do statutu pozwanej i w tym przypadku nie może być mowy o jakimkolwiek naruszeniu przepisów ustawy.

Zgodnie z chronologią pozwu Sąd odniesienie się do poszczególnych zarzutów stawianych uchwał nr (...)i odpowiednich zapisów statutu.

Zgodnie z § 12 ust 7 zmienionego statutu „skuteczność przyjęcia w poczet członków uzależniona jest od wniesienia wpisowego i zadeklarowanych udziałów w terminie przewidzianym niniejszym Statutem”.

Powyższy zapis, w ocenie Sądu, pozostaje bez znaczenia dla skuteczności przyjęcia w poczet członków, ponieważ kwestie te kompleksowo reguluje § 13 zmienionego statutu, który określa termin i sposób oraz konieczność wniesienia wpisowego oraz zadeklarowane udziały oraz określa sankcję nie wypełnienia tego obowiązku w podanym terminie. Zapisy te pozostają w zgodzie z przepisem art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze.

§ 14 ust. 1 lit. i) i j) stanowi: „Członkowi Spółdzielni przysługuje: (...) prawo do przeglądania oraz otrzymania odpisów lub kopii uchwał organów Spółdzielni, protokołów lustracji, rocznych sprawozdań finansowych. Koszty sporządzenia odpisów lub kopii tych dokumentów ponosi członek, który wnioskuje o ich wydanie,” „zaskarżania uchwał w trybie wewnątrz spółdzielczym, z wyjątkiem spraw indywidualnych członków Spółdzielni”,

ust. 2 otrzymał brzmienie: „uprawnienie przewidziane w ust. 1 pkt (i) obejmują wnioski członków uzasadniające działanie w interesie Spółdzielni, a nie działanie na jej szkodę lub szkodę jej kontrahentów. Uprawnienia nie obejmują również treści protokołów obrad organów Spółdzielni, których ujawnienie stanowiłoby naruszenie przepisów o ochronie danych osobowych albo tajemnice handlową” a ust. 4 „spółdzielnia może odmówić członkowi wglądu do umów zawieranych z osobami trzecimi, jeżeli naruszałoby to prawa tych osób lub jeżeli istnieje uzasadniona obawa, że członek wykorzysta pozyskane informacje w celach sprzecznych z interesem Spółdzielni i przez to wyrządzi Spółdzielni znaczną szkodę. Odmowa powinna być wyrażona na piśmie. Członek, któremu odmówiono wglądu do umów zawieranych przez Spółdzielnię z osobami trzecimi, może złożyć wniosek do sądu rejestrowego o zobowiązanie spółdzielni do udostępnienia tych umów. Wniosek należy złożyć w terminie siedmiu dni od daty doręczenia członkowi pisemnej odmowy.”.

Zapisy te stanowią odzwierciedlenie norm ustawowych zawartych w treści art. 18 § 2 ust. 3 prawa spółdzielczego, w którym mowa, że członek spółdzielni ma prawo otrzymywania odpisu statutu i regulaminów, zaznajamiania się z uchwałami organów spółdzielni, protokołami obrad organów spółdzielni, protokołami lustracji, rocznymi sprawozdaniami finansowymi, umowami zawieranymi przez spółdzielnię z osobami trzecimi z zastrzeżeniem art. 8¹ ust 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz. U. z 2003 r. Nr 119, poz. 116, ze zm.).

W paragrafie 3 tego przepisu wskazano, że spółdzielnia może odmówić członkowi wglądu do umów zawieranych z osobami trzecimi, jeżeli naruszałoby to prawa tych osób lub jeżeli istnieje uzasadniona obawa, że członek wykorzysta pozyskane informacje w celach sprzecznych z interesem spółdzielni. W przedmiotowej sprawie Sąd ma na względzie, iż strony procesu pozostają w głębokim sporze na tle majątkowym ale, że powoływanie się przez syndyka w piśmie z 1 lipca 2013 r. na prawo odmowy udzielenia informacji jednemu z powodów ma podstawę w art. 18 ust 2 prawa spółdzielczego a nie w statucie .

Podobnie sprzeczność § 20 ust. 1 „wykluczenia lub wykreślenia dokuje Rada Nadzorcza na wniosek Zarządu, po uprzednim wysłuchaniu wyjaśnień zainteresowanego.” i §42 stanowiącym, że do kompetencji członka zarządu należy podejmowanie decyzji nie zastrzeżonych w ustawie lub Statucie innym organom spółdzielni a w szczególności podejmowania decyzji w sprawach przyjęcia członków do spółdzielni oraz zawierania umów o przekształcenie spółdzielczego prawa do lokalu w prawo odrębnej własności a przepisem art.49 §5 prawa spółdzielczego stanowiący, że zarząd jednoosobowy nie może dokonywać czynności w sprawach wynikających ze stosunku członkostwa. Decyzja o przyjęciu w poczet członków nie wynika ze stosunku członkostwa gdyż dopiero go ustanawia. W aktualnej sytuacji prawnej pozwanej zapisy te nie mają racji bytu, ponieważ co wskazano we wcześniejszej części uzasadnienia pozwana nie posiada jakichkolwiek funkcjonujących i działających organów, a w kwestiach majątkowych wszelkie decyzje władny jest podejmować jedynie ustanowiony przez Sąd syndyk.

§ 25 ust. 1 „w sprawach o wykluczenie lub wykreślenie członka z rejestru członka z rejestru członków spółdzielni członek może dochodzić na drodze sądowej swych praw po wyczerpaniu postępowania wewnątrz spółdzielczego przewidzianego w § 22 lub po bezskutecznym upływie terminów ustalonych w Statucie do podjęcia uchwały przez organ odwoławczy.”.

Zapis ten ma charakter instrukcyjny. Statut w istocie nie ogranicza prawa do dochodzenia przez członków ich praw na drodze sądowej zgodnie z przepisem art. 32 § 3 prawa spółdzielczego.

Zapis statutu § 31 ust 1 „o czasie, miejscu i porządku obrad Walnego Zgromadzenia zawiadamia się wszystkich członków Spółdzielni na piśmie na 21 dni przed terminem poprzez ogłoszenia umieszczone na tablicach ogłoszeń w budynkach i siedzibie Spółdzielni lub listem poleconym w odniesieniu do członków nie zamieszkałych w nieruchomościach zarządzanych przez Spółdzielnię.”

Zapis ten jest sprzeczny z ustawą o spółdzielniach mieszkaniowych, która w art. 8³ ust 6 stanowi, że o czasie, miejscu i porządku obrad walnego zgromadzenia lub jego części zawiadamia się wszystkich członków na piśmie co najmniej 21 dni przed terminem posiedzenia walnego zgromadzenia lub jego pierwszej części. Zawiadomienie powinno zawierać czas, miejsce, porządek obrad oraz informację o miejscu wyłożenia wszystkich sprawozdań i projektów uchwał, które będą przedmiotem obrad oraz informację o prawie członka do zapoznania się z tymi dokumentami. Jednakże przepis ten również ma charakter organizacyjny, a w okolicznościach przedmiotowej sprawy nie ma zastosowania, gdyż żadne organy władne zwołać Walne Zgromadzenie nie istnieją.

Zapis §31 ust. 7 „członek ma prawo zgłaszania poprawek do projektów uchwał nie później niż na 3 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia. Zarząd obowiązany jest do przygotowania pod względem formalnym i przedłożenia pod głosowanie na walnym Zgromadzeniu projektów uchwał zgłoszonych przez członków Spółdzielni w trybie ust. 6 niniejszego paragrafu.”

W tym zapisie natomiast zdania drugiego brakuje jedynie słowa „i poprawek” ale prawo to wynika dla członków wprost z ust. 13 przepisu art. 8³ ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, a przepis ten jako norma ius cogens jest wiążący dla zarządu spółdzielni.

Kolejne zapisy kwestionowane zapisy statutu „oświadczenia woli za Spółdzielnię składa Prezes Zarządu lub osoba przez Prezesa Zarządu do tego upoważniona (pełnomocnik).” (§ 44 ust. 1), „oświadczenia kierowane do Spółdzielni,

a złożone w jej lokalu albo pisemnie jednemu z Prezesowi Zarządu, mają skutek prawny względem Spółdzielni.” (§ 44 ust. 3),

Zapisy te stanowią sprzeczność z art. 54 § 1 prawa spółdzielczego, zgodnie z którym spółdzielniach o zarządzie jednoosobowym oświadczenie woli mogą składać dwaj pełnomocnicy (nie jeden pełnomocnik). Natomiast zapisy te nie są stosowane w pozwanej spółdzielni z uwagi na brak ustanowionych i działających organów i kompletny brak jakiegokolwiek woli ich ustanowienia. Obecnie wszystkie te oświadczenia woli składa syndyk masy upadłości. Natomiast w odniesieniu do paragrafu 44 ust. 3 statutu stanowi on inkorporację paragrafu 3 cytowanego wyżej artykułu prawa spółdzielczego – bez wątpliwości chodzi o pisemne oświadczenia kierowane do spółdzielni .

Podobnie kolejny zapis statutu – że razie konieczności Rada Nadzorcza może wyznaczyć jednego członka spośród siebie do czasowego pełnienia funkcji Prezesa Zarządu (§ 46 ust. 2)

Regulacja ta również jest sprzeczna z powszechnie obowiązującymi przepisami w których mowa, że Rada Nadzorcza winna liczyć minimum 3 członków natomiast pozwana ustanowiła Radę nadzorczą właśnie w składzie 3 osobowym Tym nie mniej sytuacja taka nie ma możliwości zaistnieć z uwagi na argumenty wskazane powyżej a odnoszące się do obecnego stanu upadłości likwidacyjnej i braku jakichkolwiek organów spółdzielni.

Chybione okazały się również zarzuty strony powodowej jakoby syndyk w wystosowanym do powoda A. P. piśmie odmawiającym udostępnienia umów zawieranych w imieniu pozwanej z osobami trzecimi powołał się na zapisy uchwalonego w dniu 30 czerwca 2011 r. statutu. W złożonym do akt piśmie syndyka z 1 lipca 2013 r. jako podstawę odmowy udzielenia informacji wskazano art. 18 § 3 prawa spółdzielczego.

Nie znalazł również potwierdzenia w ustalonym stanie faktycznym główny zarzut strony powodowej dla stwierdzenia nieważności uchwały nr (...)w przedmiocie braku wyłożenia projektu uchwały dotyczącej zmiany statutu wraz z jego projektem przed obradami Walnego Zgromadzenia. Zarzut ten w głównej mierze opierał się na zeznaniach złożone przez powodów A. B. i A. P., natomiast przeczą temu złożone do akt dokumenty zawarte w segregatorze, który został przesłany przez syndyka przy piśmie z dnia 5 listopada 2013 r. W nim bowiem znajduje się rzeczony projekt statutu. W ocenie Sądu syndyk jako osoba obca dla stron i nie działająca w obrębie interesów korporacyjnych spółdzielni przedstawiając oryginał załączonych tam dokumentów potwierdził, że zarzut strony powodowej w tym zakresie okazał się niezasadny.

Sprzeczne z przepisami prawa zapisy statutu odnoszą się tylko do zasad działania i postępowania do organów spółdzielni : zarządu i rady nadzorczej, które nie funkcjonują bo nie istnieją. W ocenie sądu wobec nie funkcjonowania organów spółdzielni władnych zwołać walne zgromadzenie członków w celu podjęcia nowych uchwał w zakresie poprawek , zmian w statucie i wyboru władz nie jest celowym pozbawianie spółdzielni przepisów statutu ostatnio uchwalonego i zarejestrowanego w KRS.

Reasumując powyższe w ocenie Sądu powodowie w osobach M. B., A. B. , A. P. i P. K. nie wykazali istnienia interesu prawnego do uwzględnienia ich żądania ustalenia nieważności podjętej uchwały nr(...)w sprawie uchwalenia zmian statutu (...) spółdzielni(...)ani też jej uchylenia z przyczyn omówionych powyżej . Z tego względu Sąd na mocy art. 189 k.p.c. w zw. z art. 42 ustawy Prawo spółdzielcze a contrario orzekł w punkcie pierwszym wyroku.

O kosztach procesu orzeczono w punktach II i III wyroku na podstawie art. 108§1 k.p.c. oraz art. 98 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sporu. Powodowie przegrali sprawę zatem powinni pokryć koszty wynagrodzenia reprezentującego pozwaną kuratora. Wysokość wynagrodzenia kuratora w wysokości 90 zł wynika z obowiązujących w dacie zamknięcia rozprawy przepisów wykonawczych do ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 13 czerwca 1967r. tj. z przepisów Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 sierpnia 1982r. w sprawie stawek, warunków przyznawania i wypłaty ryczałtu przysługującego sędziom i pracownikom sądowym za dokonanie oględzin oraz stawek należności kuratorów (Dz. U. nr 27 z 1982r. poz.197) zgodnie z § 3 i 4 tychże przepisów wysokość wynagrodzenia kuratora ustala się według przepisów określających opłaty za czynności zespołów adwokackich , wysokość wynagrodzenia dla kuratora nie będącego adwokatem wynosi 50% stawki zasadniczego wynagrodzenia

przewidzianego tymi przepisami. Obecnie zaś wysokość stawki minimalnej dla spraw o uchylenie uchwały organu spółdzielni przewidziana § 11 ust. 1 Rozporządzenia Min. Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie (...) z dnia 28.09.2002r. (t. jed. Dz. U. 2013, poz. 461) wynosi kwotę 180 zł

W punkcie III wyroku obciążono powodów zgodnie z dyspozycją art. 113 ust 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2010r, Nr 90 , poz. 594)